

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ SIRTQI SAWDA AYLANISI (2022- jil yanvar-fevral aylari ushin daslepki maqliwmat)

Respublika ekonomikasın rawajlandırıw strategiyası diversifikaciyalanğan hám básikege shıdamlı ekonomikanı jaratıwğa, innovacion texnologiyalar hám bazardı basqarıwdıń jańa usıllarınan paydalanğan halda milliy resurslardan maksimal dárejede paydalanıwğa baǵdarlanğan. Mámlekettiń sırtqı ekonomikalıq iskerligi, atap aytqanda sırtqı sawda tarawında ámelge asırılıp atırılğan reformalardıń aqırǵı nátiyjesi xalıqtıń turmıs dárejesine óz tásirin ótkeredi.

2022- jıldıń yanvar-fevral ayları juwmaǵı menen respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) 90,3 mln. AQSh dolların qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 13,0 mln. AQSh dollarına yaǵnıy 87,4 % ke quradi.

SIRTQI SAWDA AYLANISI HAM BALANSI (yanvar-fevral, mın AQSh dollari)

	2021- jil	2022- jil	Ósiw pátleri, % te	Jámige salıstırǵanda, % te
Sırtqı sawda aylanısı	103 364,7	90 324,1	87,4 %	x
Eksport 	66 115,8	54 053,7	81,8 %	100,0
 <i>tovarlar</i>	65 853,6	53 753,4	81,6	99,4
 <i>xızmetler</i>	262,2	300,3	114,5	0,6
 <i>altın</i>	-	-	-	-
Import 	37 248,9	36 270,5	97,4 %	100,0
 <i>tovarlar</i>	36 046,6	33 677,1	93,4	92,8
 <i>xızmetler</i>	1 202,4	2 593,3	215,7	7,1
 Saldo	28 866,9	17 783,2	x	x

Maǵlıwmat ushin: Ózbekstan Respublikasınıń tovarlar sırtqı sawdası statistika kórsetkishlerin qápilestiriwde, Sırtqı ekonomikalıq iskerlik Tovar nomenklaturası (keyingi orınlarda SEI TN) menen birgelikte, Birlesken Milletler Shólkeminiń Xalıqaralıq standartlasqan sawda klassifikatorı (keyingi orınlarda – XSSK) isletiledi. Bul óz náwbetinde analitikalıq maqsetlerde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 úlken bólimge gruppalam ushin imkan beredi. Tovarlardı XSSK boyınsha kodlastırıw, SEI TN hám XSSK ortasında ótiw gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

SSAda eksport kólemi 54,1 mln. AQSh dollarına (18,2 % ke kemeydi) hám import kólemi 36,3 mln. AQSh dollarına (2,6 % ke kóbeydi) jetti. Sırtqı sawda aylanısı saldósı 1,0 mln. AQSh dollardı quradı.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI
EN JOQARI ULESKE IYE BOLGAN MAMLEKETLER
(2022- jil yanvar-fevral, mln. AQSh dollari)**

Türkiya

SSA – 18,8
Eksport – 16,8
Import – 2,0

Qıtay Xalıq Respublikası

SSA – 23,5
Eksport – 13,9
Import – 9,6

Rossiya Federaciyası

SSA – 16,3
Eksport – 6,7
Import – 9,6

Latviya

SSA – 6,6
Eksport – 6,5
Import – 0,1

Qazaqstan

SSA – 7,3
Eksport – 2,6
Import – 4,7

Ukraina

SSA – 1,8
Eksport – 1,7
Import – 0,1

Koreya Respublikası

SSA – 4,2
Eksport – 0,2
Import – 4,0

Qirgız Respublikası

SSA – 1,2
Eksport – 0,6
Import – 0,6

Awғанistan

SSA – 1,0
Eksport – 1,0
Import – 0,0

Franciya

SSA – 0,5
Eksport – 0,4
Import – 0,1

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 49 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAnıń salmaqlı úlesi Türkiyada (31,1 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (25,7 %), Latviyada (12,1 %), Rossiya Federaciyasında (12,3 %), Qazaqstanda (4,8 %) hám Awғанistan Respublikasında (1,8 %) gúzetilgen.

úzliksiz islewin támiyinilew ushın respublikada zárúr resurslar bazası jaratılğan. Eksport quramında sezilerli ózgerislerge import tovarlarınıń ornın basatuǵın ónimler islep shıǵarıw hám sanaat óndirisin diversifikaciya qılıw nátiyjesinde erisildi.

Sunday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

SSA da sońǵı jıllarda úlken ózgerisler gúzetilip atır. Mısal ushın, sońǵı úsh jılda SSA da Qırǵızıstan, Awǵanıstan hám Tájikistan menen sırtqı sawda aylasınıń óskenligi gúzetilmekte. Basqa mámleketler (qońsı mámleketlerden tisqari) menen bolsa, SSA da eń joqarı úlesi Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Túrkiya hám Latviya mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN TÓRT MÁMLEKET
(yanvar-fevral, mln AQSh dolları)

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 12 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya (18,8 mln. AQSh dolları), Qıtay Xalıq Respublikası (23,5 mln. AQSh dolları), Rossiya (16,3 mln. AQSh dolları) hám Latviya (6,6 mln. AQSh dolları) usılar qatarınan. Qalǵan 6 mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaqta.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IRI SHERIK
MÁMLEKETLER MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSI DINAMIKASI
(yanvar-fevral, miń. AQSh dollari)

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2021- jil
Túrkiya	10479,7	17921,1	18780,0
Eksport	9889,9	15627,1	16821,9
Import	589,8	2294	1958,1
Saldo	9300,1	13333,1	14863,8
Qıtay Xalıq Respublikası	22423,8	21610,5	23534,1
Eksport	15988,3	16542,7	13896,8
Import	6435,5	5067,8	9637,3
Saldo	9552,8	11474,9	4259,5
Rossiya Federaciyası	23469	18467,8	16259,3
Eksport	17750,9	12808,9	6665,0
Import	5718,1	5658,9	9594,3
Saldo	12032,8	7150	-2929,3
Latviya	6425,7	6109,1	6614,0
Eksport	5653,8	5982,1	6513,0
Import	771,9	127	101,0
Saldo	4881,9	5855,1	6412
Qazaqstan	10219,3	9165,9	7308,6
Eksport	6255,4	5248,8	2591,3
Import	3963,9	3917,1	4717,3
Saldo	2291,5	1331,7	-2126
Ukraina	121,7	4182	1796,5
Eksport	33,0	4102,2	1748,4
Import	88,7	79,8	48,1
Saldo	-55,7	4022,4	1700,3

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASI
STATISTIKA BASQARMASI**

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2021- jil
Awғанistan	33,6	830,4	981,6
Eksport	33,6	830,4	981,6
Import			
Saldo	33,6	830,4	981,6
Qırǵız Respublikası	292,1	1788,8	1254,7
Eksport	168,8	959	628,2
Import	123,3	829,8	626,5
Saldo	45,5	129,2	1,7
Franciya	11,9	989,5	466,2
Eksport		613,7	416,5
Import	11,9	375,8	49,7
Saldo	-11,9	237,9	366,8
Gruziya	0	344,4	293,8
Eksport	0	344,4	293,8
Import			
Saldo	0	344,4	293,8
Koreya Respublikası	4981,1	4144,5	4169,7
Eksport	162,5	155,8	217,3
Import	4818,6	3988,7	3952,4
Saldo	-4656,1	-3832,9	-3735,1
Irak	562,5	762,1	172,5
Eksport	562,5	762,1	172,5
Import			
Saldo	562,5	762,1	172,5
Ázerbayjan	0	66,6	143,4
Eksport		66,6	143,4
Import			
Saldo	0	66,6	143,4

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI
STATISTIKA BASQARMASI

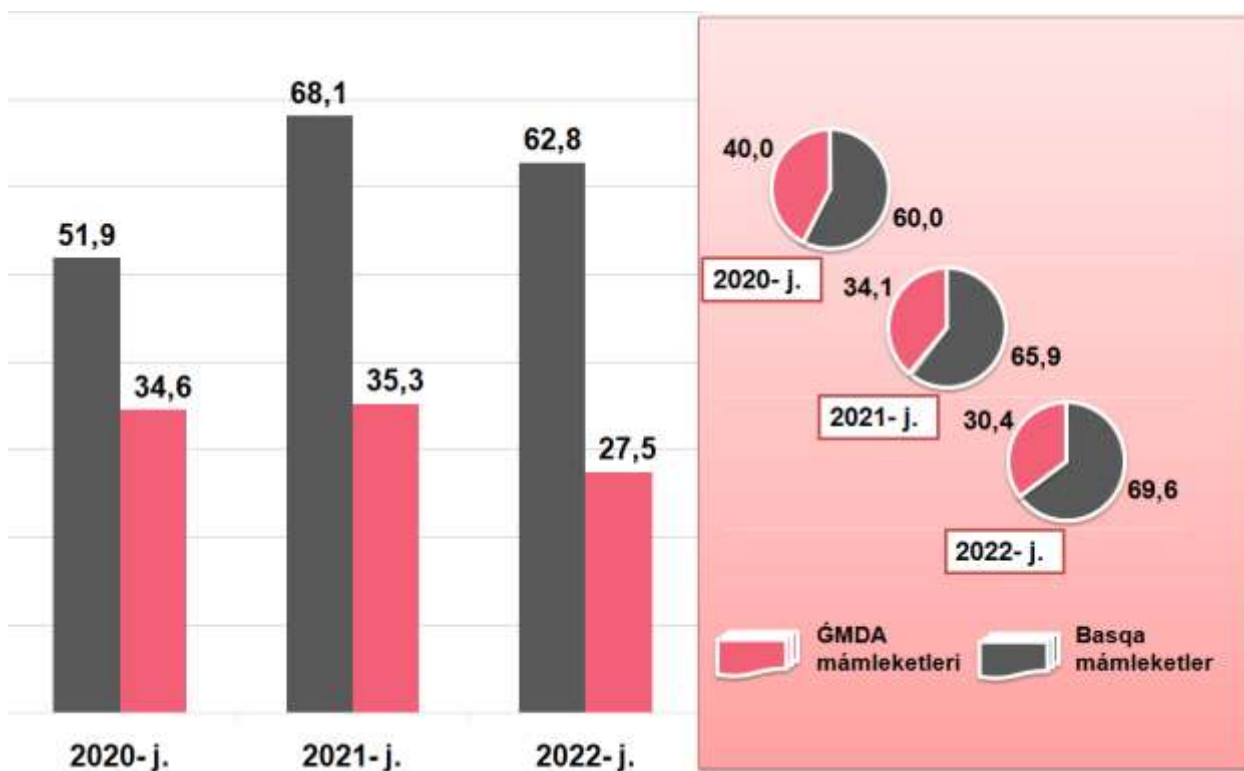
Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2021- jil
Germaniya	179,2	1807,7	427,0
Eksport	62,6	35,4	143,0
Import	116,6	1772,3	284,0
Saldo	-54,0	-1736,9	-141,0
Tájkistan	172,6	756	113,8
Eksport	172,6	756	113,8
Import			
Saldo	172,6	756	113,8
Türkmenistan	136,4	563,1	463,1
Eksport	106,7	50,7	84,6
Import	29,7	512,4	378,5
Saldo	77,0	-461,7	-293,9
Hindistan	55,9	68,3	80,1
Eksport	11,8	47,6	74,4
Import	44,1	20,7	5,7
Saldo	-32,3	26,9	68,7
Polsha	357,5	257,8	303,1
Eksport	123,9	33	17,7
Import	233,6	224,8	285,4
Saldo	-109,7	-191,8	-267,7
Pákistan	412,7	172,6	10,7
Eksport	412,7	11,3	10,7
Import		161,3	
Saldo	412,7	-150	10,7
Basqa mámleketler	88,7	109,2	9,1
Eksport	88,7	109,2	9,1
Import			
Saldo	88,7	109,2	9,1

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń sırtqı sawda aylanısınıń úshen bir bóligi ĞMDA mámleketlerine tuwra keledi hám bul kórsetkish sońğı jıllarda biraz ózgerdi.

Respublikamızda sırtqı sawdanı qollap-quwatlaw hámde ĞMDA mámleketleri menen usı saladağı sheriklikti jáne de bekkemlew boyınsha alıp barılıp atırılğan is-ilájlarǵa qaramay, 2022- jıldıń yanvar-fevral aylarında, sırtqı sawda aylanısında ĞMDA mámleketleriniń úlesi 30,4 % ti qurap, 2021- jılǵa salıstırǵanda sırtqı sawda aylanısındağı úlesi 3,7 % ke kemeygen.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA
ĞMDA MÁMLEKETLERI HÁM BASQA MÁMLEKETLERDIŃ KÓLEMLERI
DINAMIKASI**
(yanvar-fevral, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Basqa sırt el mámleketleriniń SSA sı 2022- jıldıń yanvar-fevral aylarında 2021- jıldıń usı dáwirine salıstırǵanda 30,4 % ke kóbeydi hám jámi SSA dağı úlesi 69,6 % ti quradı.

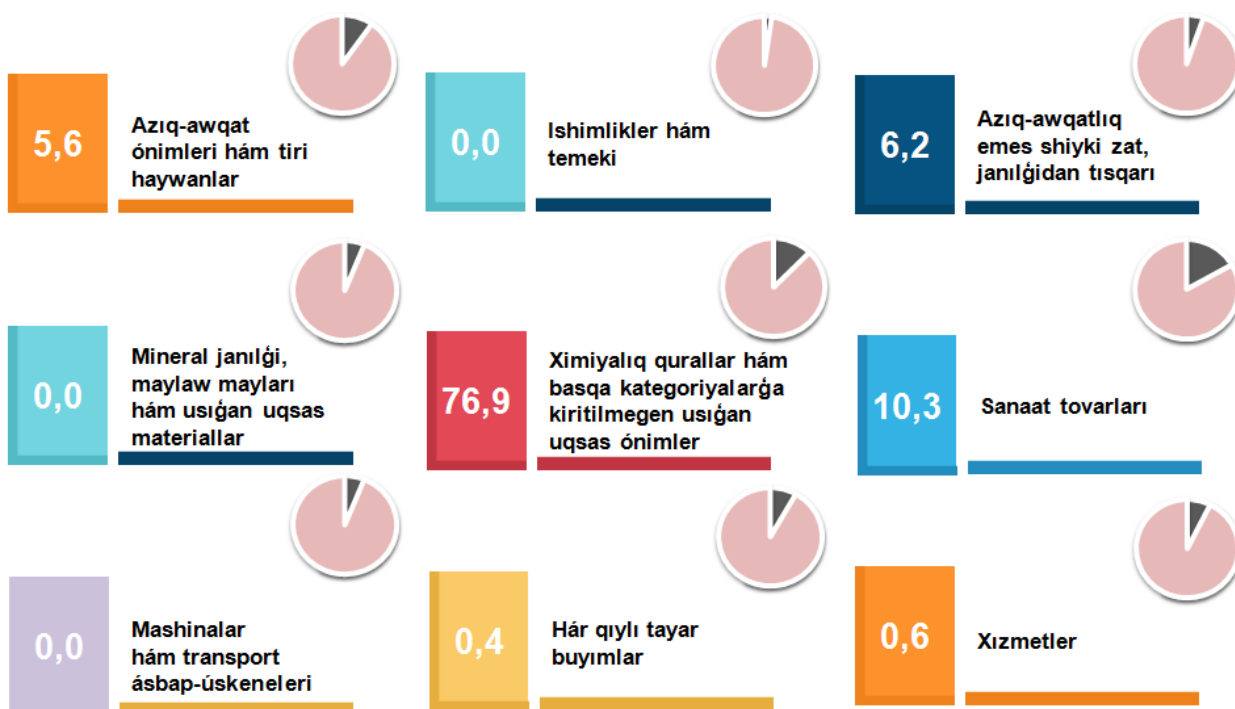
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI EKSPORTI (2022- jil yanvar-fevral)

Ushu jildin yanvar-fevral aylarında mámlekettiń eksportyorları sanı 84 di qurap, olar tárepinen 54,1 mln. AQSh dollari (qımbat bahalı metallar eksportınan tısqari) kólemindegi (2021- jildin sáykes dáwirine salıstırǵanda 81,8 % ke kóbeydi) tovar hám xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

Eksport quramında tovarlar úlesi 99,0 % ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (76,9 %), sanaat tovarları (10,3 %), azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari (6,2 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (5,6 %) úlesine tuwra kelmekte.

XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI (2022- jil yanvar-fevral, úlesi, % te)

**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral)**

XSSK qurami	Jámi			ĞMDA mámleketleri			Basqa mámleketler		
	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	miń AQSh dollari	ótken jilǵa salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jámi eksport	54 053,7	81,8	100,0	12067,6	50,2	100,0	41 986,0	99,8	100,0

sonıń ishinde:

Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	3 046,8	88,1	5,6	1 152,3	105,3	9,5	1 894,4	80,1	4,5
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	3 318,3	54,7	6,1	94,8	32,8	0,8	3 223,5	55,8	7,7
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0		0,0	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-		-	-		-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	41 590,5	85,9	76,9	9 288,2	48,5	77,0	32 302,4	110,4	76,9
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	5 582,8	78,0	10,3	1 028,1	32,2	8,5	4 554,7	114,9	10,8
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	11,7	-	0,0	11,7	-	-		-	-
Hár qıylı tayar buyımlar	203,3	116,9	0,4	203,3	998,9	1,7		0,0	0,0
Xızmetler	300,3	114,5	0,6	289,2	192,1	2,4	11,0	9,9	0,0

ĞMDA mámleketleri hám basqa mámleketlerge eksporttıń baǵdarı boyınsha parqlanıwlar barlıǵı gúzetilmekte. Sonnan, ĞMDA mámleketlerine eksporttıń tiykarǵı bólimi ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler úlesine tuwra kelmekte, eksport kólemi boyınsha keyingi orınlarda sanaat tovarları, azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zatqa (janılıǵıdan tısqarı) tuwra kelmekte.

2022- jıldıń yanvar-fevral aylarında eksport qılıńǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetpekte, tovarlar hám xızmetler quramında sezilerli ózgerisler bolmadı, biraq sonı aytıw kerek, 2021- jıldıń yanvar-fevralqa salıstırǵanda, azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı), sanaat tovarları hámde xızmetlerden tısqarı barlıq tovar gruppalarında ósim gúzetildi.

EKSPORT QURAMI DINAMIKASI
(yanvar-fevral, % te)

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi	100,0	100,0	100,0
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	4,0	5,2	5,6
Ishimlikler hám temeki	0,0	0,0	0,0
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	10,1	9,2	6,1
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	0,3	0,9	0,0
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	0,0	0,0	0,0
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	73,9	73,2	76,9
Tiykarınan material túrine qarap klassifikaciyalanǵan sanaat tovarları	10,9	10,8	10,3
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	0,0	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	0,0	0,3	0,4
Xızmetler	0,8	0,4	0,6

**XSSK BÓLIMI BOYINSHA AYÍRÍM ÓNIMLER
EKSPORTINIŇ QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral)**

XSSK bólimi atı	Mıń AQSh dolları	2021-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	2117,7	80,7
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	915,7	111,0
Kofe, shay, kakao, ziravarlar hám olardan tayarlanǵan ónimler	2,9	14,5 b
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	7,7	111,6
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	2,7	225,0
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	2999,0	59,7
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	215,7	22,6
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	22,2	158,6
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqarı)	81,4	114,5
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaki frakciyalanǵan)	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	41559,3	85,9
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	27,0	180,0
Efir mayları, rezinoidlar hám parfumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları		
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler		

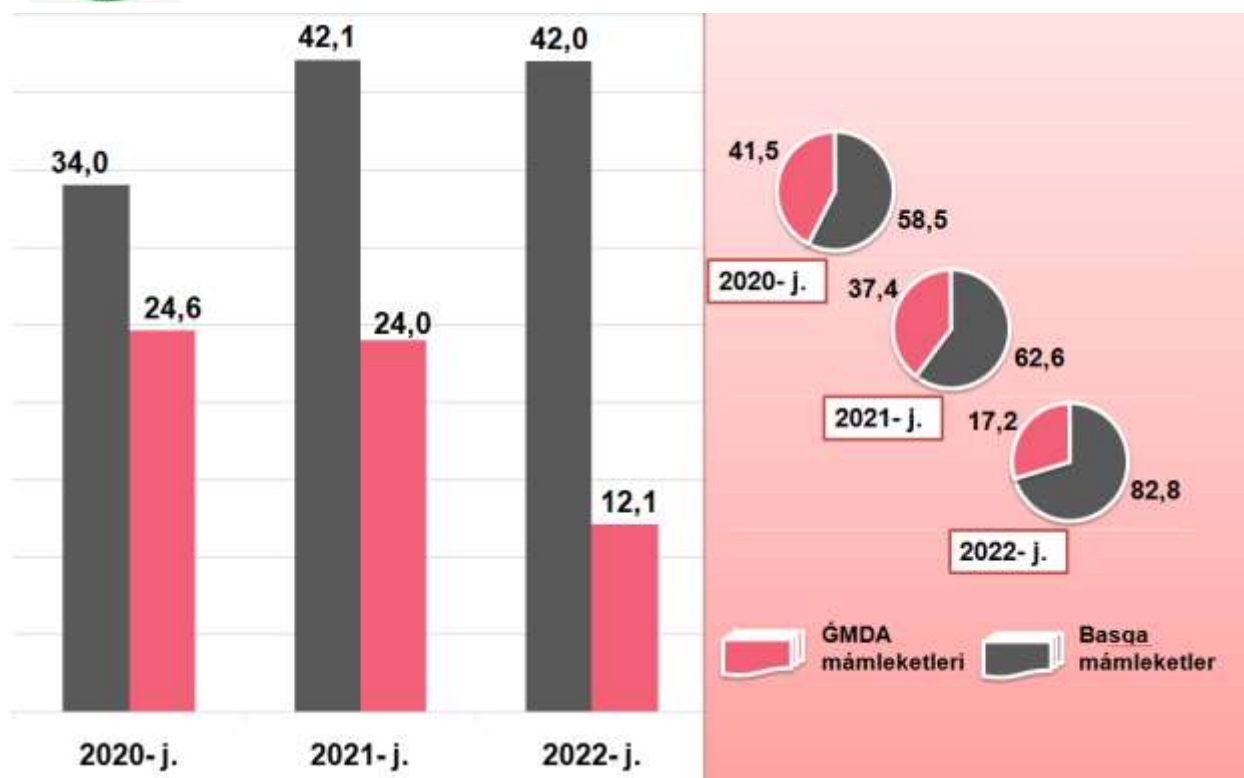
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar

Birlemshi bolmaǵan formadaǵı plastmassalar	4,2	21,8
Sanaat tovarları		
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	5558,2	77,7
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tisqari)	18,5	13,2 b.
Shoyın hám polat		
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler		
Metallardan tayarlanǵan buyımlar		
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	6,1	152,5
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Avtomobiller		
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri		
Sanaat ushın arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları	0,3	
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskenerleri		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskenerler	1,0	
Maxsus bo'limlar uchun maxsus mo'ljallangan mashinalar	10,5	
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	16,8	82,8
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	186,5	121,5
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları		
Santexnika, isitish va yoritish uskunaları uchun binolar, armatura va armatura bloklari, boshqa toifalarga kiritilmagan		
Xızmetler		
Finanslıq xızmetler	104,4	104,3
Transport xızmetleri	103,4	95,7
Saparlar (turizm)	92,4	170,5
Basqa is boyınsha xızmetler	-	-
Qurılıs xızmetleri	-	-

Soñğı úsh jilda ĞMDA mámleketlerine eksport kólemi kemeydi hám olardıń jámi eksporttağı úlesi 2020- jıldıń yanvar-fevraldağı 36,3 % ten 2022- jıldıń yanvar-fevral aylarına 22,3 % ke kemeydi. Mas ráwishte basqa mámleketlerdiń jámi eksporttağı úlesi 77,7 % ti quradı.

**ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR
HÁM XİZMETLER EKSPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI**
(yanvar-fevral, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

2022- jıldıń yanvar-fevral ayları juwmaǵında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik mámleketler quramında Túrkiya (31,1 %), Qıtay Xalıq Respublikası (eksport ulıwma kóleminiń 25,7 % i), Rossiya Federaciyası (12,3 %), Latviya (12,1 %), Qazaqstan (4,8 %), Ukraina (3,2 %), hám Awǵanistan (1,8 %) mámleketleri saqlanıp qalmaқта hámde olardıń jámi eksporttağı úlesi 89,4 procentti quramaқта.

RESPUBLIKA EKSPORTINDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2022- jil yanvar-fevral, % te)

2022- jildin yanvar-fevral aylarında, ótken jildađı tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha tiykargı sherik mámleketlerden jetekshi bolđan Qıtay Xalıq Respublikası ekinshi orınğa túsiwi esabınan, Túrkiya eksporttađı úlesi boyınsha jetekshilikti aldı.

Usı jildin yanvar-fevral aylarında sherik mámleketlerdin tovarlar hám xızmetler eksporti boyınsha geografıyası 2021- jildin sáykes dáwirine salıstırğanda 31 mámleketten 44 mámleketke kóbeydi.

**QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASINIŇ TIYKARGI SHERIK MAMLEKETLERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSIM PATLERI
(yanvar-fevral)**

Mámleket atı	Mıń AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ornı	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Túrkiya	15627,1	16821,9	158,0	107,6	2	1
Qıtay Xalıq Respublikası	16542,7	13896,8	103,5	84,0	1	2
Rossiya	12808,9	6665,0	72,2	52,0	3	3
Latviya	5982,1	6513,0	105,8	108,9	4	4
Qazaqstan	5248,8	2591,3	83,9	49,4	5	5
Ukraina	4102,2	1748,4	12442,8	42,6	6	6
Awғанistan	830,4	981,6	2470,2	118,2	8	7
Qırǵız Respublikası	959,0	628,2	568,2	65,5	7	8
Franciya	613,7	416,5	-	67,9	11	9
Gruziya	344,4	293,8	-	85,3	13	10
Koreya Respublikası	155,8	217,3	95,8	139,5	15	11
Irak	762,1	172,5	135,5	22,6	9	12
Ázerbayjan	66,6	143,4	-	215,5	20	13
Germaniya	35,4	143,0	56,5	404,3	24	14
Tájikstan	756,0	113,8	438,1	15,0	10	15
Yaponiya		97,9	-	-		16
Armeniya		91,6	-	-		18
Türkmenistan	50,7	84,6	47,5	166,8	21	19

Usı mámleketlerge eksport qılınıp atırılğan tovarlar quramına tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler, sanaat tovarları hámde azıq-awqatlıq emes shiyki zat (janılıǵıdan tısqarı) kiredi.

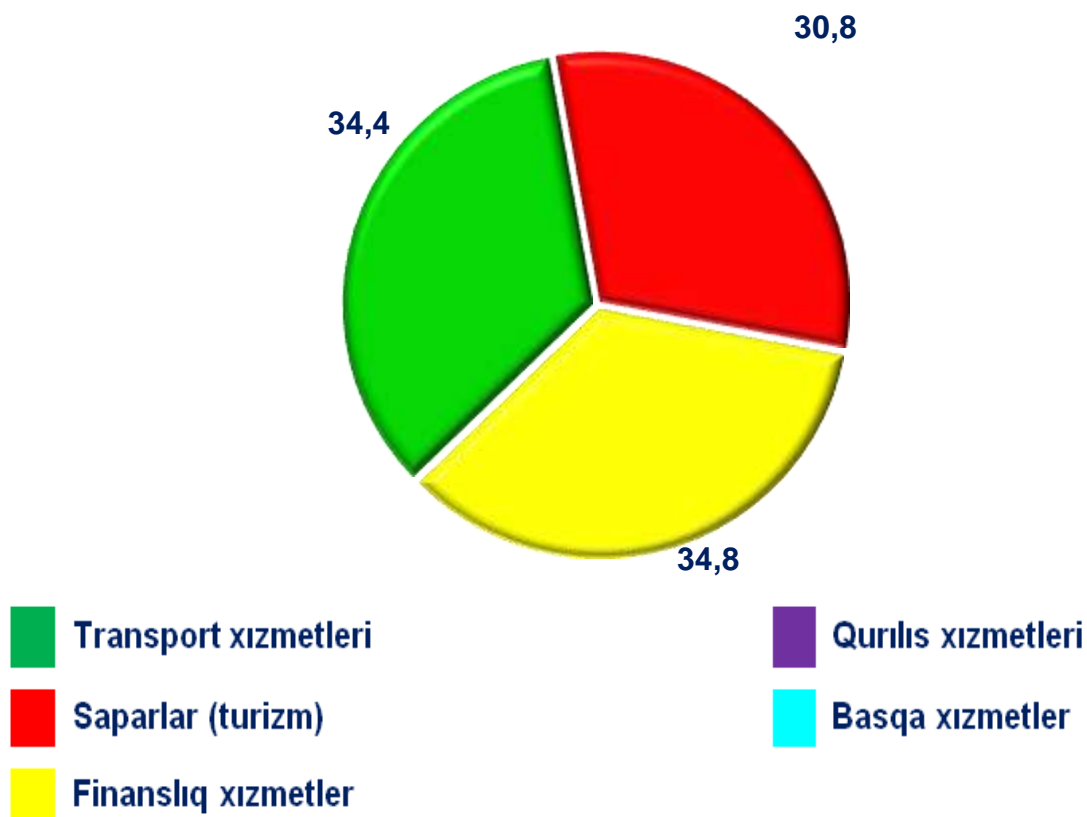
RESPUBLIKANIŇ AYIRIM MAMLEKETLER MENEN EKSPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral, miń AQSh dollari)

XSSK quramı	Qıtay		Túrkiya		Rossiya		Qazaqstan	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Jámi eksport	16542,7	13896,8	15627,1	16821,9	12808,9	6665,0	5982,1	6513,0
sonıń ishinde:								
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	268,3	247,1	237,6	118,8	144,2	63,4	161,6	29,7
Ishimlikler hám temeki								
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	4186,4	2444,2	761,2	9,2	256,6	56,8		
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		-		-		-		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		-		-		-		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	8555,4	9144,0	14216,9	14540,9	9163,4	5631,8	5820,5	6483,3
Sanaat tovarları	3378,6	2060,9	410,6	2151,8	3187,8	824,5		
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri								
Hár qıylı tayar buyımlar	153,5							
Xızmetler	0,5	0,4	0,7	1,3	56,3	88,6	0,0	

Xızmetler eksportı kólemi 300,3 miń AQSh dolların yaqı jámi eksport kóleminiń 0,6 % in qurap, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 0,2 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi saparlar (turizm) (30,8 %), transport (34,4 %) hámde finanslıq xızmetler (34,8 %) úlesine tuwra kelgen.

XİZMETLER EKSPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral, úlesi, % te)

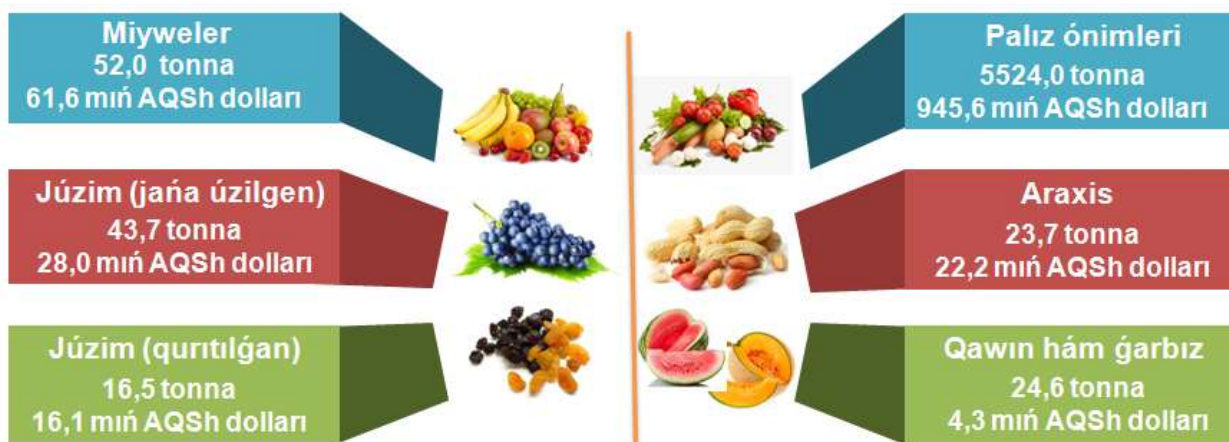

MIYWE HÁM PALÍZ ÓNIMLERI EKSPORTI

Aziq-awqat ónimleriniń tiykarǵı bólegi bolǵan 1 061,7 mıń AQSh dollar kólemindegi 5668,1 tonnadan ziyat miywe hám palız ónimleri eksport qılınǵan. Bunda 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 30,5 mıń AQSh dollarǵa 103,0% kóbeydi. Miywe hám palız ónimleriniń eksport quramına qaralsa, 945,6 mıń AQSh dollarına teń 5524,0 tonna palız ónimleri, sonday-aq, 61,6 mıń AQSh dollari kólemindegi 52,0 tonna miyweler eksport qılındı.

**MIYWE HÁM PALÍZ ÓNIMLERI EKSPORTÍ
(2022- jil yanvar-fevral, miń AQSh dollari)**

Miywe hám palız ónimleriniń tiykarǵı eksport bazarları Qazaqstan (77,9 %), Qırǵız Respublikası (12,7%), Rossiya (6,0 %) mámleketleri úlesine tuwra kelgen.

Búgingi kúnde Qaraqalpaqstan Respublikasında miywe-palız ónimlerin islep shıǵarıw, qayta islew hám eksport qılıw sektorınıń potencialı júdá joqarı hám bul qolay tábiǵiy-ıqlım shárayatlarınıń barlıǵı hámde máhálliy islep shıǵarıwshılar tárepinen toplanǵan tájriybe menende baylanıslıǵı menen kórinedi. Usı sebepli húkimet awıl xojalıǵı shiyki zatın sanaat tiykarında qayta islewge hám jetistirilgen ónimdi saqlaw infrastrukturasını rawajlandırıwǵa úlken itibar qaratpaqta.

**MIYWE HÁM PALÍZ ÓNIMLERI EKSPORTÍ GEOGRAFIYASI
(yanvar-fevral)**

Mámleket atı	2021- jil			2022- jil		
	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te
Qazaqstan	4695,3	820,7	79,6	5040,7	826,8	77,9
Qırǵız Respublikası				550,5	135,1	12,7

Mámleket atı	2021- jil			2022- jil		
	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te	tonna	miń AQSh dollari	úlesi*, % te
Rossiya	157,1	144,9	14,1	65,6	63,4	6,0
Izroil	-	-	-	7,3	31,7	3,0
Ázerbayjaon	-	-	-	4,0	4,7	0,4

*- summadan

TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI

Toqımashılıq ónimleri eksportı kóleminiń ósiwi tikkeley paxta shiyki zati ornına tayar ónim islep shıǵarıw hám qosımsha qun jaratıw maqsetinde ámelge asırılǵan reformalardıń nátiyjesi ekenin kóriw múmkin. Atap aytqanda, usı jilda 5 773,9 miń AQSh dollarlıq toqımashılıq ónimleri eksportı ámelge asırılıp, ulıwma eksporttıń 10,7 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 80,3 % ke ósti.

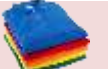

Eksport qılınǵan toqımashılıq ónimleri quramında paxtadan iyirilgen jip (93,2 %) hámde jipek hám jipek ónimleri (3,7 %) tiykarǵı úlesti iyelegen. Jil basınan 3 túrdegi toqımashılıq ónimleri dúnyanıń 12 mámleketine eksport qılındı.

Respublikanıń toqımashılıq sanaatın diversifikaciya qılıw hám tayar ónimler eksportın xoshametlew boyınsha ámeliy isler nátiyjesinde, mámleketimizdiń usı saladaǵı potentsialı asıp barmaqta.

TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI DINAMIKASI (yanvar-fevral, miń AQSh dollari)

Tovar nomi	2020- y.	2021- y.	2022- y.
 Paxtadan iyirilgen jip	6380,4	7151,9	5379,2

Tovar nomi	2020- y.	2021- y.	2022- y.
 Jipek hám jipek ónimleri	-	36,6	215,7
 Naǵıslı gezeleme	-	-	-
 Basqa toqımashılıq ónimleri	-	-	-
 Tayar trikotaj hám tigiwshilik kiyimleri	-	-	-
 Paxta ónimleri	-	-	-
 Basqa tayar toqımashılıq gezemeler	-	-	179,0

Toqımashılıq ónimleriniń eń úlken úlesi Túrkiya (2 151,8 mıń AQSh dollari – 37,3 %), Qıtay Xalıq Respublikası (2 060,9 mıń AQSh dollari – 35,7 %) hám Rossiya Federaciyası (824,5 mıń AQSh dollari – 14,3 %) mámleketleri úlesine tuwra keldi.

AYIRIM TOQIMASHILIQ ONIMLERI EKSPORTI
(yanvar-fevral, mıń AQSh dollari)

**MÁMLEKETLER KESIMINDE TOQIMASHILIQ ÓNIMLERI EKSPORTI
DINAMIKASI**
(yanvar-fevral, mın AQSh dollari)

Mámleketler	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Qıtay Xalıq Respublikası	1475,7	3378,6	2060,9
Rossiya Federaciyası	2763,5	3187,8	824,5
Túrkiya	1604,6	410,6	2151,8
Pakistan	412,7	-	-
Partugaliya	-	84,5	-
Ukraina	-	-	110,2
Iran	-	-	141,4
Hindistan	-	36,6	74,3
Polsha	123,9	-	-
Ázerbayjan	-	-	68,8

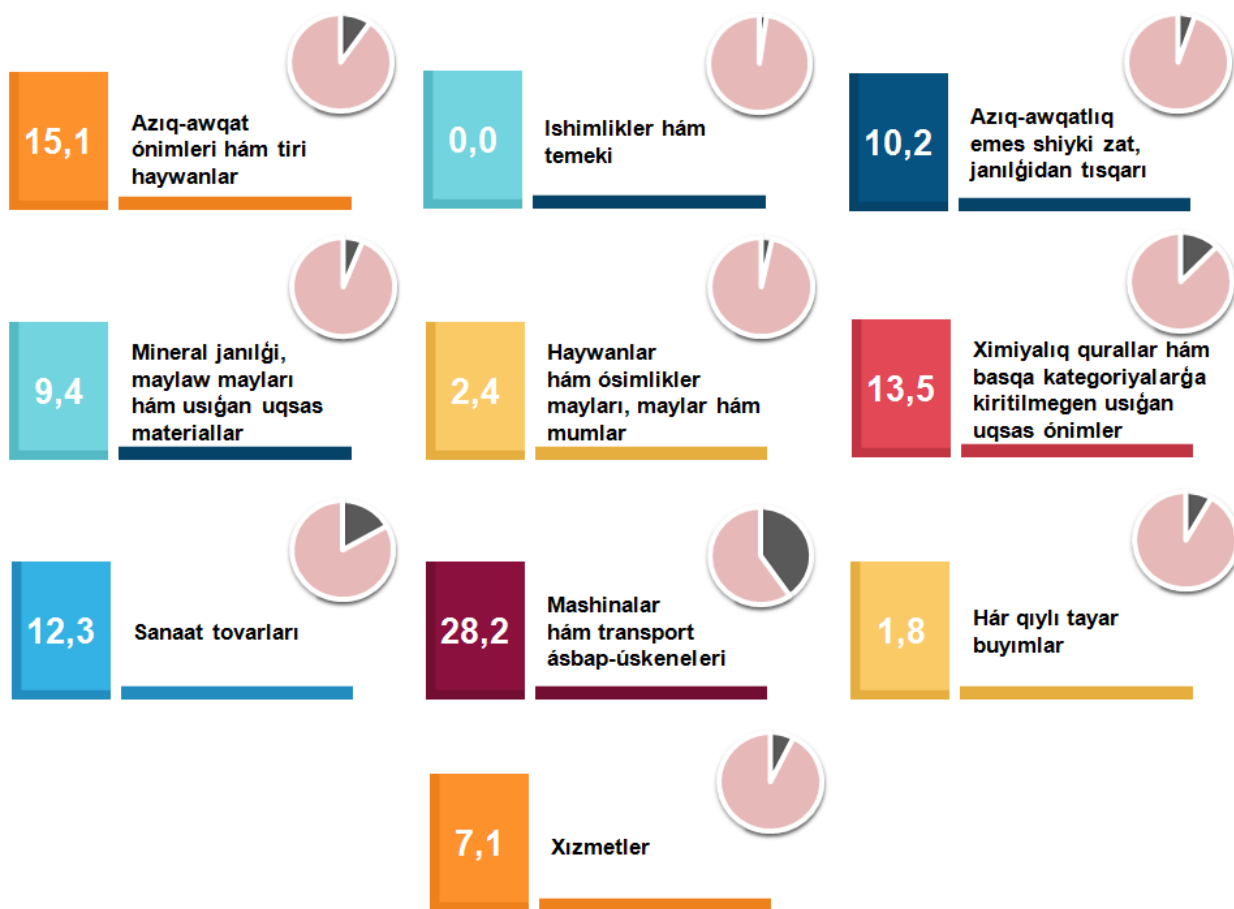
QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ IMPORTI
(2021- jil yanvar-fevral)

2022- jıldıń yanvar-fevral aylarında import kólemi 36,3 mln. AQSh dolların hám 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 97,4 % ti quradı.

Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri (34,3 %), azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar (15,7 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (16,4 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYÍNSHA IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2022- jıldıń yanvar-fevral aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 36,3 mln. AQSh dollarǵa kóbeydi hám 97,4 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 2,6 mln. AQSh dollarǵa jetti.

**ЎГМАДА ҲАМ БАСҚА СІРТ ЕЛ МАМЛЕКЕТЛЕРІНЕН
IMPORT QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral)**

Qurami	Jami			ЎГМАДА мамлекетleri			Basqa мамлекetler		
	миң АҚШ dollari	ótken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	миң АҚШ dollari	ótken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te	миң АҚШ dollari	ótken jilga salıstırǵanda, % te	ulıwma kólemge salıstırǵanda, % te
Jami import	36 270,5	97,4	100,0	15 434,2	137,3	100,0	20 836,2	80,1	100,0
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	5 462,9	91,1	15,1	4 818,0	139,7	31,2	644,9	25,3	3,1
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari	3 708,4	204,3	10,2	3 701,2	203,9	24,0	7,1	#ДЕЛ/0!	0,0
Mineral janılıǵı, maylaw maylari hám usıǵan uqsas materiallar	3 401,8	110,5	9,4	2 035,3	94,6	13,2	1 366,4	147,2	6,6
Haywanlar hám ósimlikler maylari, maylar hám mumlar	858,1	65,9	2,4	858,1	65,9	5,6	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	4 912,6	100,1	13,5	733,1	111,1	4,7	4 179,5	98,4	20,1
Sanaat tovarlari	4 451,8	190,4	12,3	2 986,6	175,4	19,4	1 465,2	230,6	7,0
Mashinalar hám transport ásbap- úskeneleri	10 224,4	64,6	28,2	281,8	220,8	1,8	9 942,7	63,3	47,7
Hár qıylı tayar buyımlar	657,1	84,1	1,8	15,1	42,9	0,1	642,1	86,1	3,1
Xızmetler	2 593,3	215,7	7,1	5,0	-	0,0	2 588,3	215,3	12,4

Aǵımdaǵı dáwirde import qılınǵan tovarlar hám xızmetler quramınıń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda aziq-awqat ónimleri hám

tiri haywanlar importiniń úlesi 5,0 % ten 10,2 % ke ósti, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri 43,2 % ten 28,2 % ke, hár qıylı tayar buyımlar úlesi bolsa 2,2 % ten 1,8 % ke kemeydi.

**IMPORT QURAMI DYNAMIKASI
(2022- jil yanvar-fevral, úlesi, % te)**

XSSK quramı	2020- jil	2021- jil	2022- jil
Jámi import	100,0	100,0	100,0
sonıń ishinde:			
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	16,1	16,1	15,1
Ishimlikler hám temeki	0,0		-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılǵıdan tısqarı	11,4	4,9	10,2
Mineral janılǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	1,8	8,3	9,4
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	1,4	3,5	2,4
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵar uqsas ónimler	13,1	13,2	13,5
Sanaat tovarları	2,0	6,3	12,3
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	39,1	42,5	28,2
Hár qıylı tayar buyımlar	6,1	2,1	1,8
Xızmetler	9,0	3,2	7,1

Xızmetler importiniń analizi sonı kórsetti, 2021- jıldıń yanvar-fevral aylarında 2022- jıldıń yanvar- fevral aylarına salıstırǵanda jámi importtaǵı úlesi 3,2 % ten 7,1 % ke kóbeydi.

AYIRIM IMPORT TOVARLARI
(2022- jil yanvar-fevral, miñ AQSH. doll.)

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ONIMLER QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral)

Ónim atı	Miñ AQSh dollari	Ózgeriw pátleri, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Dánli eginler hám olardan tayarlanğan ónimler	3963,4	166,4
Tiri haywanlar	595,0	21,5
Kofe, shay, kakao, ziravarlar hám olardan tayarlanğan ónimler	86,7	36,1 b
Palız hám miyweler	177,3	295,5
Gósh hám gósh ónimleri	69,6	62,5
Qumsheker hám asal		
Sút ónimleri hám qus máyekleri	85,6	79,4
Balıq (teñiz sút emiziwshileri bolmağan), qısqıshbaqasimanlar, mollyuskalar hám suwda júziwshi omirtqasızlar hám olardan tayarlanğan yarım tayar ónimler	120,3	452,3
Hár qıylı azıq-awqat ónimleri hám preparatlar	335,7	62,5
Haywanlar ushin korm	29,4	
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı		

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI STATISTIKA BASQARMASI

Probka hám aǵash-taxtalar	3 641,6	221,7
Metall rudaları hám metall bólekleri	59,6	-
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	7,1	4,1
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat	-	-
Toqımashılıq ónimler		
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	2 820,2	108,3
Kómir, koks hám briketler	581,6	125,7
Tábiyiy yaki jasalma gaz		
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám muımlar		
Ósimlik mayları		
Haywan hám ósimlik mayları	858,1	65,9
Haywanlar mayları	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	695,0	109,4
Boyaytuǵın hám terini iyleytuǵın zatlar hám boyawlar	26,8	62,2
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	2094,6	67,6
Organikalıq ximiya zatları	2095,8	187,8
Birlemshi formada bolmaǵan plastmassalar	93,2	35,8
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	0,4	2,6
Éfir mayları, rezinoıdler jáne parfumeriya; dáretxana quralları		
Tóginler		
Sanaat tovarları		
Shoyın hám polat	811,5	422,0
Rezina buyımları	43,7	58,7
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	190,9	41,9
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	39,9	187,3
Ruda bolmaǵan qazılmalardan tayarlanǵan ónimler	85,1	28,8
Probka hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	3 230,9	251,5
Qaǵaz, karton hám qaǵaz massası, qaǵaz yaki kartonnan tayarlanǵan buyımlar	49,8	368,9
Renli metallar		
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneder	132,6	510,0

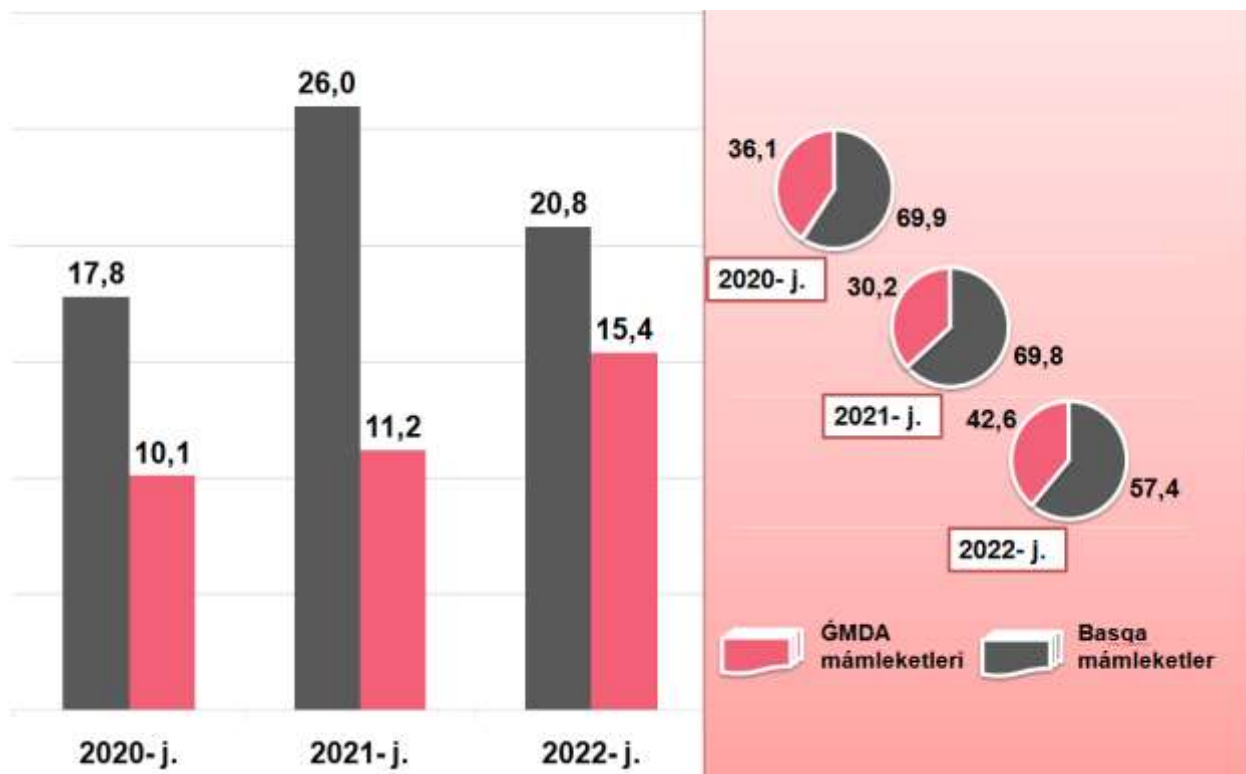
Anıq tarawlar ushin arnawlı móljellengen mashinalar	7 104,7	70,3
Sanaat ushin arnawlı bolmağan mashinalar hám ásbap-úskeneler hám olardıń detalları	2 008,6	211,5
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	187,0	33,5
Elektr baylanısı, dawıstı jazıw hám esittiriw apparaturaları hám úskeneleri	0,5	0,02
Metallardı qayta islew mashinaları	8,7	483,3
Kantselyariya mashinaları hám maǵlıwmatlardı avtomatikal'q ráwishte qayta islew ushin ásbap-úskeneler	0,2	13,3
Avtomobiller	782,3	42,8
Basqa transport buyımları		
Hár qıylı tayar buyımlar		
Hár qıylı tayar buyımlar	36,4	107,7
Arnawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	506,2	81,3
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatsiya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushin armatura hám bekkemlew maslamaları	90,5	79,0
Ayaq-kiyim	1,2	171,4
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	1,6	800,0
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushin tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	21,2	223,2
Fotografiyalıq apparatura, úskene, isletiletuǵın materiallar hám optikalıq buyımlar, basqa jerde klassifikaciyanabaǵan; saatlar	0,1	
Xızmetler		
Basqa is boyınsha xızmetler	2233,2	237,4
Transport xızmetleri	9,3	138,8
Texnikalıq xızmet kórsetiw hám ońlaw xızmetleri	77,1	109,2
Finanslıq xızmetler	273,7	148,3

Hár qıylı tayar buyımlar importı kólemleriniń kemeyiwine bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatsiya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskeneleri ushin armatura hám bekkemlew maslamaları (81,3 % ke páseygen), hár qıylı tayar buyımlar (79,0 % ke páseygen) importınıń kemeyiwine tásir qılǵan.

Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıđan tisqari importınıń kemeyiwine bolsa, probka hám ađash-taxtalar (21,5 % ke páseygen) importınıń kemeygenligi tikkeley tásir etken.

ЃMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTI KÓLEMLERI DINAMIKASI
(yanvar-fevral, mln. AQSh dollari, úlesi, % te)

Esabat dáwiri juwmaqlarına kóre, import boyınsha sherik mámleketler arasında Qıtay Xalıq Respublikasın ulıwma import kóleminde 26,6 % úlesi menen Rossiya Federatciyası (26,5 %) artta qaldırđan halda birinshi orındı iyeledi.

2022- jıldıń yanvar-fevral ayları juwmađı boyınsha Qaraqalpaqstan Respublikası tárepinen 32 mámleket penen tovarlar hám xızmetler importı ámelge asırıldı.

**TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTINDAĞI JIGIRMA IRI
SHERIK MÁMLEKETLER
(yanvar-fevral)**

Mámleket atı	mırn AQSH dollari		ósım páti, % te		orni	
	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.	2021- j.	2022- j.
Qıtay Xalıq Respublikası	5067,8	9637,3	78,7	190,2	3	1
Rossiya Federatciyası	5658,9	9594,3	99,0	169,5	1	2
Qazaqstan	3917,1	4717,3	98,8	120,4	5	3
Shvesariya	3988,7	3952,4	82,8	99,1	4	4
Koreya Respublikası	2294,0	1958,1	389,0	85,4	7	5
Túrkiya	49,8	664,9	65,5	1334,1	31	6
BAÁ	672,1	661,4	743,4	98,4	10	7
Qırğız Respublikası	829,8	626,5	672,9	75,5	9	8
Ruminiya		535,6				9
Yaponiya	260,5	456,7	138,0	175,3	17	10
Soedinennoe Korolevstvo	434,4	454,0	72,3	104,5	14	11
Túrkmenistan	540,8	439,2	646,7	81,2	12	12
Iran	71,0	395,3	288,9	556,4	29	13
Niderlandiya	512,4	378,5	1727,7	73,9	13	14
AQSh	224,8	285,4	96,2	127,0	20	15
Germaniya	1772,3	284,0	1520,5	16,0	8	16
Polsha		278,1				17
Slovakiya	70,4	225,0	131,9	319,8	30	18
Italiya	104,6	120,0	57,3	114,7	27	19
Litva	169,8	106,5	97,7	62,8	22	20

Sonı aytıw kerek, Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Shvesariya, Koreya Respublikası, hám Túrkiya sıyaqlı

mámleketler Qaraqalpaqstan Respublikasına tovar hám xızmetler importındaǵı iri sherik mámleketlerdiń birinshi jigirmalıǵına kirdi.

Jeti iri sherik mámleketler (Qıtay Xalıq Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Shvesariya, Koreya Respublikası, Túrkiya hám Qırǵız Respublikası) jámi importtıń 85,9 % úlesin quradı, bul 31,2 mln. AQSh dolların quradı.

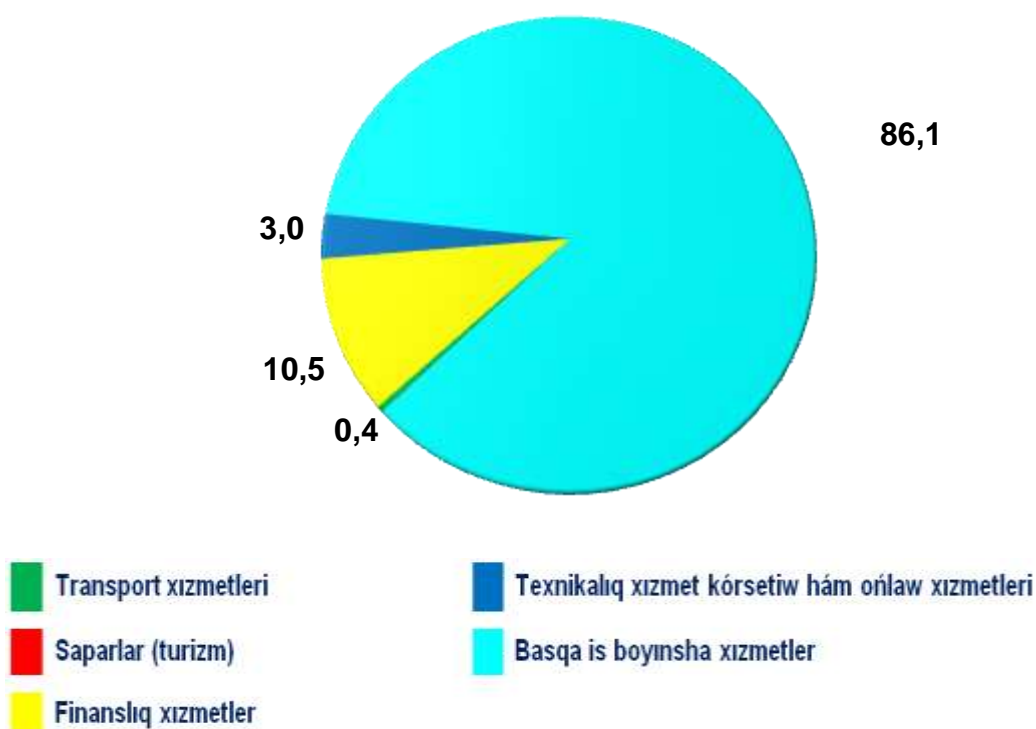
**RESPUBLIKA IMPORTINDA TIYKARGI
SHERIK MAMLEKETLERDIN ULESİ
(2022- jil yanvar-fevral, % te)**

Respublikadağı investiciyalıq ortalıqtırn jaqsılánǵanı sayın hám usı salada ámelge asırılǵan reformalar nátiyjesinde mashina hám úskeneler, sonday-aq, olardıń bólekleri importınıń ósiwi tábiǵiy. Sonday qılıp, Qıtay Xalıq Respublikası, Koreya Respublikası, Rossiya Federaciyası, Qazaqstan tárepinen kiritilgen úlken kólemdegi investiciyalar nátiyjesinde, ónimler importı kóleminde usı mámleketlerdiń joqarı úlesi saqlanıp qalmaqta.

XİZMETLER IMPORTI QURAMI
(2022- jil yanvar-fevral, úlesi, % te)

2022- jıldıń yanvar-fevral ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 2 593,3 mıń AQSh dolların yaqi jámi import kóleminiń 7,1 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 3,9 % ke túsken. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi basqa is boyınsha xızmetleri (86,1 %) hám finanslıq xızmetler (10,5 %) den ibarat boldı. Sonday-aq, texnikalıq xızmet kórsetiw hám onlaw xızmetler (3,0 %) hám transport xızmetleri (0,4 %) quradı.

Sırtqı ekonomikalıq baylanıslar hám sawda statistikasınıń bólimi
Tel.: (61) 224-92-06